

Program proti šikaně

ZŠ Netolice

A. Vymezení pojmu

Za šikanování se považuje to, když jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně ubližuje druhým. Spočívá v cílených fyzických a psychických útocích. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. V současné době se objevuje tzv. kyberšikana. Ta zahrnuje útoky pomocí e – mailů, SMS zpráv, internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků.

Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese.

B. Obecná ustanovení

Metodický pokyn MŠMT – č. j. 21149/2016

C. Preventivní působení ve škole

- 1/ ředitel školy: - zabezpečuje průběžné proškolení pedagogických i nepedagogických pracovníků školy v oblasti prevence šikany
  - pokud přeroste rámec školy ohlašuje zřizovateli, PČR, je možné ohlásit i na státní zastupitelství
  - podílí se na řešení šikany
  - spolupráce s jinými školami, kdy se řeší šikanování, do kterého jsou zapojeni žáci i jiných škol
- 2/ výchovný poradce – spolupracuje s vedením školy, metodikem PP, TU a ostatními učiteli a zaměstnanci školy, podílí se na řešení šikany
- 3/ MPP – spolupracuje s vedením školy, VP, TU
- 4/ rodiče – jsou informováni o problému šikany na třídních schůzkách třídními učiteli, spolupracují se školou, pokud se šikana objeví
- 5/ instituce – např. OSPOD, PPP Prachatice, PČR, PHENIX, SVP, pediatr, psycholog, psychiatr atd.:
  - podílejí se na prevenci / např. besedy / , řešení / např. vyšetřování, léčba nemocné třídy, dohled nad rodinou apod./
- Dle vyhlášky č.72/2005 Sb. je nutné při poskytování poradenských služeb informovat žáky, zákonné zástupce předem (informační souhlas).
- 6/ organizace zabezpečující mimoškolní činnost – např. DDM, ZUŠ, TJ – spolupráce se školou a vytváření správných mezilidských vztahů
- 7/ žáci – seznamují se s pojmem šikana a jejími projevy, všímají si a upozorňují

8/ Dojde – li k šikaně v průběhu vyučování a s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí.

9/ Škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že ohrožuje svým chováním samo sebe (§ 6, 7, 10 zákona č. 359/1999 Sb.).

10/ Škola zajistí v odůvodněných případech oběti pomoc psychologa, psychiatra, etopeda či jiného specialisty

D. Řešení výskytu šikany

Dvě linie: 1/ počáteční šikana – 5 kroků:

- a/ Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
- b/ Nalezení vhodných svědků
- c/ Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
/ ne konfrontace oběti a agresora/
- d/ Zajištění ochrany obětem
- e/ Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
- f/ Realizace vhodné metody: a/ usmíření
b/ vnější nátlak (výchovný pohovor, výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
- h/ třídní hodina: a/ efekt usmíření
b/ oznámení potrestání agresorů
- ch/ rozhovor s rodiči oběti
- i/ třídní schůzka
- j/ práce s celou třídou

2/ Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí / třídní lynčování /:

- a/ Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
- b/ Domluva pedagog. pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
- c/ Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- d/ Pokračující pomoc a podpora oběti
- e/ Nahlášení zřizovateli a policii, příp. státnímu zastupitelství
- f/ Navázání kontaktu se specialistou na šikanování
- g/ Informace rodičům
- h/ Vlastní vyšetřování: - rozhovor s obětí a informátory
  - nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
  - individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
  - rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory
  - nekonfrontovat agresora s obětí
- ch/ Léčba: metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

E. Výchovná opatření

- 1/ dále pracovat s agresorem / jeho náhled na vlastní chování, rodinné prostředí/
V případě potřeby mu zprostředkovat péči PPP, OSPOD nebo jiných odborníků / psychiatrů atd./
- 2/ sankce – napomenutí, DTU, DŘŠ, snížení známky z chování, převedení do jiné třídy
- 3/ práce s celým třídním kolektivem
- 4/ další opatření:
  - a/ ŘŠ doporučí rodičům umístění dítěte do diagnostického ústavu
  - b/ ŘŠ podá návrh OSPODu k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
  - c/ ŘŠ doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče
  - d/ ŘŠ navrhne OSPODu zahájení práce s rodinou
  - e/ škola umožní agresorovi IVýP

F. Dbát na plnění ŠVP

- hlavně rozvíjet kompetence sociální a personální, občanské

G. Zajišťovat a dodržovat

- dozory o přestávkách, na školních akcích / např. výlety, kulturní pořady, exkurse, Den dětí apod./

H. Odhalování šikany

- například využívání dotazníků / hlavně TU, MPP, VP /

Ch. Prezentace programu pro veřejnost

- www.stranky

I. Práce s žáky po vyřešení šikany

- léčba / kolektiv, oběť, agresor /
- doporučení linky důvěry – 800 155 555 nebo 800 116 111

Zpracoval: MPP – B.Fiala

Ředitel školy: - L. Vovesný